

densamma. Men någon eftertanke lärer, hvad äfven erfarenheten bevittnar, att så icke förhåller sig. I mången annan vetenskap kunna studier, klart förstånd och god öfning bilda föreläsaren och skriftstäl-laren. Men för historiens lyckliga framställande kräfvades om icke geni, åtminstone talang. Och äfven, den senare är en sällsynt andens gåfva. Man kan misstaga sig i bedömandet deraf; men min öfvertygelse är, att D:r Forsman i icke ringa grad besitter den.

Det är på dessa grunder jag med min röst tilldelar D:r Forsman första rummet på förslaget, D:r Frosterus det andra.

10

102 J. V. SNELLMAN – A. C. VON ESSEN 19.XII 1862

HUB, *Diverse brev*

Kära Syster!

Tack goda Du för Ditt senaste brev. Det är kärt, att få läsa några underrättelser från Eder.

20

Gud vet, huru Ni nu hjälper er fram under allt det omgifvande eländet.

Jag tänker också riktigt med oro på Ert lif bland ett så vildt och laglöst slägte.

Skrif derföre ofta Goda Syster. Låt mig också veta, huru med folkets bergning i den trakten och församlingarne deromkring förhåller sig. Kanske kan, jag med pennan för dem verka något godt.

Mitt och barnens lif går G<ud> V<are> L<of> med helsan. Eljest väl bekymmersamt. Fru Heintzie, som var här, tröttnade allt mer och vårdslösade så det ena som det andra. Hon skilder härifrån i Oktober. En gammal mamsell Ekbom, syster till nya presidenten i Vasa, är nu här. Hon är en utmärkt god och förnuftig människa, men gammal och trött och lär icke länge hålla ut.

30

Min ställning förblir oförändrad. Ett brev från mig till Baron Stjernvall-Walleen framlades för Kejsaren, som i mycket nådiga och välvilliga ordalag skall hafva resolverat, att man icke bör tvinga mig in på ny lefnadsbana. Den saken är alltså lyckligt afgjord.

Af Ditt brev finner jag att styfemor och Alberts icke hafva nöd för stunden. Jag bilägger dock en liten sedel, att användas *extra* till helgen – nyåret åtminstone, emedan den lär komma för sent till Julen.

40

Barnen helsa med mig alla till alla. Gifve Er Gud fortfarande glädje bland de Edra.

Med tillgifvenhet Din

broder J. V. S:n

H:fors d. 19 Dec. 1862.

103 UTKAST TILL MOTIVER FÖR PRESSLAG, KONCEPT

HUB, *JVS handskriftssamling*

50

1:o Uppdragets vigt – vetandets frihet – öfverensstämmelse angående stats o<ch> samhälls inrättn(ingar) – medel för statstjenarens kontroll-erande – o<ch> för förtroende mellan styrande o<ch> styrda.

N. B. Det fria ordets vådor.

Allmänna bildningen, laglydnaden, samhällsordningens fasthet (50 årigt bevis), *||lagbundna statsskicket.||* medgifva beredandet af dessa fördelar.

2:o Att likväl hos hvarje folk yttranderätten bör vara lagbunden såsom all samhällsverksamhet – Här lagen sträng – *N. B.* Allt det väsentliga till förebyggande af verklig fara för religion, sedlighet stat – Äfven Finkands beroende ställning garanti –

10 Men mindre olägenheter – Medgifven frihet missbrukas – De okunnigaste de första att begagna den och egoistiska syften och passioner – De som förut i staten ingenting gällt söka böja alla under en förment allmän opinion, terrorism, och svagheten underkastar sig den – Fordras tid, förrän korrektivet i sig sjelf – de tänkandens och vetandes opinion, uppskattning af stundens bifall till dess rätta värde (af både styrande och folkets representanter –

För denna öfvergång nya garantier –

3:o Afsätt på det rike, hvarmed förenadt – Derför skilnad mellan Svenskt och Finskt tryck inom landet – i afsende härå intet annat tillfredsställelse än pressfrihet utan censur. Utan konsekvens för förhållandet genom språket – Garanti äfven häri –

Men särskildt förslag för tryck på främmande språk, för allt utländskt tryck –

4:o I afsende å Finskt & Svenskt tryck – en Presstyrelse med ombudsmän – öfvervakning

30 Särskilda bestämmelser för politiska tidskrifter och tidningar
Böter eller fängelse för ordningsmål och för pressförseelser icke förutsedda i allmänna lagen – Uppräkna –

För att göra böter effektiva kausion för politiska blad –

Åt domstolarne allt afgörande 7

5:o I afsende å utländskt tryck etc. föregående censur – med härför nödiga bestämmingar

Utländska tidningar äfven Petersburg censureras derstädes

Svenska &c. öfver Åbo – der –

Böcker – Om angå Ryssland af Press direktionen –

40 Men i öfrigt underkastas domstolsutslag –

6:o

104 VOTUM ANGÅENDE KAUTION FÖR PERIODISKA SKRIFTER AV POLITISKT INNEHÅLL

HUB, JVS handskriftssamling

50 Eftertanke och erfarenhet hafva lärt, att penningböter utgöra det lämpligaste straff för tryckfrihetsbrott. Äfven kommissionen har förenat sig om denna åsigt.

Men erfarenheten lär också, att Tidningar utgöra den litteratur, i hvilken missbruk af tryckfriheten lättast förekomma. De ega också genom sin spridning det mesta inflytande. I synnerhet de politiska bladen kunna, emedan de vänder sig till de jemförelsevis upplysta